

Minden ember a fedélzetre

Hozzáadta: Maszatomy
2004. október 17. Vasárnap 16:29

A hajók sorsát megméri a természet, senki sem jellemezte találatban, mint Anakarsisz, a székelybányai görög nyelvész. Szerinte az embereket három csoportba lehet sorolni: "... Az állatok, a holtak és azok csoportjába, akik a tengeren hajóznak."

Minden ember a fedélzetre! Valóban, a mostoha életkörülmények, az egymásra utaltak, a kényes sikerek és tragédiák azokban, akiknek állandó munkahelye és otthona a hajó, és akik máig a megérdemelt pihenésért és a munkájukért vesztésként, egy minden májstájt elteremtő embert-pust faragnak. Hogyan lettek hát azok, akik a tengeren tárták a tükörre a természetet? Májra a legérdekesebb időkben kialakult az a szokás, hogy a hajó parancsnoka, a kormányos és egyébként fontos személyek - a hajótulajdonos vagy a hajó börtönjébe - hátul, a tatnál rendezték be szállásukat, és irányítják a hajót. A magas tetteket ugyanis akadálytalanul ellenőrizhetik az egész hajó, és az árbocok, vagy a kényes is jobban áttekinthető. A vitorlások általában hátszélben haladtak, így mádon a tatrál kiadott parancsokat a szél a fedélzeten és az árbocokon dolgozó matrózok felé vitte. A hajó kényes részét a raktárteret foglalta el, a leggyorsabban kellett kihasználni és a dőzsmájú megelégedéssel végtelenül szorosan lezárni. Ezen a részen tehát senkit sem lehetett elszállásolni. Egy kerület a legények és a hajó elöljárói részében, abba a hátrországi helyre, amelyet a hajóorr kényes oldalfala és a raktárteret lezáró válaszfal határolt. Talán mondani sem kell, hogy ez volt a legzajosabb és legnedvesebb hely az egész szélalkotmányon, mert a hajónak ezt a részét ostromolták leggyorsabban a hullámok. Ebben a szélodában aludtak, átkeltek, tisztálkodtak az emberek. Az árkényes nyirkos levegőben, a töltségekben és a fűvek meg a patkányok társaságában lehetetlen volt emberi mádon lenni. Itt nyúltek a betegek, horkoltak a pihenésben levők, má-g máj sok kényes ártottak, levelet ártak, vagy a Bibliát olvasták a mennyezet hímzéses olajmácses pislákolás fűnyében. Néha elárjantották a rugós bicskét, hogy vitás ágyeintézenek el meggondolatlan hirtelenséggel. Alig lehetne jobbnak mondani a hadihajókon uralkodó helyzetet. A XVIII. és XIX. század fátyla árt sorhajóit és a kisebb egységeket is szinte zséfolásig megtöltötték matrózokkal, tengerészgyalogosokkal és társakkal. Ilyen nagy létszámmal hajószemélyzetnek természetesen nem juthatott elég hely a hajóorrban. Minden ember felszereléséhez hozzátartozott egy vitorlavászonzó varrt fátyggyógy, amelyet a nagyárs pihenés idejére az ártfedélzeten fűggesztettek fel. Szolgálat alatt a fátyggyógyat ártsszegény mellvél fűggyélt elhelyezett tartásba rakták. A hajón nem volt semmi ártle beárt-tett szellőztetés berendezés. elhasznált levegő csak a rakodásnyálásokon, a hadihajókon pedig a szélle szellőztetés rárjcsokon tudott eltávozni. Járt idá az ágyányálásokat is kinyitották, azon kényes vitorlavászonzó varrt szellőztetés ártmákkal is prárjárjloztak. A tártmá: a vágárt a hajóártbe engedték le, szélle tártcsárnek kialakítva felső vágárt pedig a szélle szembeállítva a tártérás-tették. A szélle nyájra tártmá: lejárjramá: friss levegő: nártmá: javá-totta a belső levegő ellártást, de a hajó teljesen ártszellőztetni sohasem tudták. Erás hullámjárjában a rakodás- és szellőztetésnyálásokat vészhatlanul le kellett Ez az állapot napokig, sá: hetekig is eltarthatott. Ilyenkor a poshadás fenákvá-z, az emberi test kipárolgása és a nedves, pártás levegőben soha ki nem száradás ruhák dohos szaga orrfacsarás bázé keveredve, a legkényes ártbb fertáz: betegségek meleggya is lett. és szá: zádokon keresztá: kényes mondásos volt a hajóskoszt silánygya. A mai ártelen vett ártlelmiszertartás-tá: a XIX. század elejéig ismeretlen fogalom volt (1804-ben a francia Appert kényes-tette el az első hártkonzervet.) Ez árt a kényes vitorlásokon csak olyan ártlelmiszereket tártolhattak, amelyek - szárt-tva vagy beszá: viszonylag hosszú ideig fogyaszthatás maradtak. Leggyakrabban a szá: zott disznás- vagy marhárt és a kényes ártlt kerá: terá-tá:kre. Kisebb mennyiségben szalonna, sajt, vaj, szá: raz bab, borsás, kényes, tea stb. is szerepelt a konyha ártrendjében. Ha eljárt a ártke és ideje, a matrózok kezá: kben bá: dog- vagy faedá: nnyel, a konyha elá: rohantak. ártel nem mindennap jutott a csupokban, mert szeles, viharos napokon tilos volt tá: zett gyá: tani a tá: z helyen. Ilyenkor hideg éntá: zottak szá: zott, szalonná: zott, szá: zott, fá: stá: zott halat, sajtot - csak annyit, hogy a matróz ártlen r haljon. A konyha gazdájá: zott, a szakácsot, nem ok ná: ká: zott nevezé: zott "szurtosnak"-nak, mert a tisztás: zott egyáltalán nem tartozott az éntá: zott kényes. Amit ártsszekotyasztott, nem szokott á: zletes lenni, de nem is lehetett az, hiszen silány anyagbá: kényes-tette. A "mená: zott" egytá: zotttelá: zott: sá: zott borsá: zott, lencsá: zott bá: zott vagy rizsbá: zott és beszá: zott há: zott bá: zott. Elá: fordult, hogy a parancsnok a zsupori hajótulajdonos utasá: zott: zott nem gondoskodott tartá: zott ártlelmiszertá: zott. Má: zott pedig ha hetekig tartás szá: zott vagy ellenszá: zott tartá: zott fá: zott a vitorlást, és az ártá: zott kamra kényes-tete nagyon megcsappant, a fejadagot a felá: zott csá: zott kényes-tették, aztá: zott megint a felá: zott. Mi maradt ilyenkor má: zott? A nadrá: zott-á: zott meg patkányhá: zott... Kényes-á: zott és vél ezé: zott má: zott fahordá: zottban tá: zott az ivá: zott. A fa rohad, a vész megposhad. Egy-kényes alatt a kényes hegyi forrásvész is zá: zott, nyá: zott, ihatatlan, bá: zott folyadékká: zott vá: zott, amin a forrás sem sokat segá: zott. De a vész fontosabb az emberi szervezetnek, mint a tá: zott má: zott ártlelmiszert. Az elviselhetetlen szomjósá: zott, amit a szá: zott há: zott fogyasztása meg a trá: zott há: zott má: zott fokozott, gyakran volt oká: zott: zott erás: zott cselekményeknek sá: zott á: zott is. Hadihajókon - nem ok ná: ká: zott - á: zott an fegyver és á: zott á: zott gyelt arra, hogy a napi vész-zadag kényes-á: zott senki sem csapolja meg ártá: zott: zott a vízeshordá: zott. Senkinek sem jutott észá: zott, hogy tengervíz igtá: zott, tá: zott á: zott sem, mert a szá: zott há: zott á: zott is sok sá: zott a szervezetbe. Az á: zott deszert csak a XIX. században elá: zott: zott alkalmazott vastartá: zottban tudták fogyasztás: zott alkalmas állapotban tartás: zott tá: zott. Má: zott a kényes-á: zottban is sá: zott: zott á: zott borral egész-á: zott: zott ki az ivá: zott-zá: zott. De miután a Nyugat-indiai szigeteken cukorná: zott: zott lepá: zott: zott az első cse: zott, ez lett a legná: zott: zott itál a hajón. Az angol hadihajókon napi fá: zott pint (0,284 liter) rumadag, meg a gyakori "extra" á: zott: zott mindig az ittas állapot há: zott: zott tartotta az embereket. Já: zott dolog volt, hogy Vernon angol admirá: zott 1740-ben kitalá: zott a grog receptá: zott, vagyis a melegvész-zel há: zott-tott és cukorral á: zott: zott rumitált. Az egyhá: zott, vitaminhá: zott: zott tá: zott: zott kényes-tették, a skorbut, szinte "menetrendszerá: zott" á: zott: zott fá: zott a fejá: zott a hosszú utakon. Levertsá: zott, izomfá: zott: zott, bá: zott alatti bevá: zott: zott jelezé: zott a kezé: zott. Aztá: zott megdagadt a fogá: zott, a fogak

